

Др ПЕТАР ОПАЧИЋ, *СОЛУНСКА ОФАНЗИВА 1918. ГОДИНЕ*. СРПСКА ВОЈСКА У ЗАВРШНОМ ПЕРИОДУ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА
Београд 1980, издање Војноисторијског института, стр. 440

Српска и југословенска историографија о првом свјетском рату добила је још једну одличну студију, у којој је обрађен и низ дипломатских акција везаних за разне проблеме организовања, припрема и извођења солунске офанзиве у јесен 1918. године. За израду ове студије коришћени су: домаћа и страна литература, објављене едиције докумената на српскохрватском, бугарском, руском, француском и енглеском језику, траба из архива у Београду, Ратног архива у Бечу, као и архива у Лондону и Паризу.

Књига је подијељена на три дијела са укупно седам глава.

У првом дијелу говори се о Солунском фронту, мјесту и улози српске војске на фронту до 1918. године, неуспјеху њемачке офанзиве на западном фронту и опадану војне моћи Централних сила у прољеће 1918. године, преласку иницијативе на страну савезника и војно-политичком положају Србије у лето 1918. године. Аналитички су исцрпно обрађене припреме за офанзиву. Аутор је обрадио еволуцију планова о општој офанзиви на Солунском фронту, бројност обостраних снага и њихов распоред и припреме за офанзиву на фронту српске војске, завршно груписање и припреме код осталих савезничких армија, као и дипломатске припреме за офанзиву.

У другом дијелу (на 195 страна) обрађени су: пробој Солунског

фронта, коришћење пробоја и капитулација Бугарске.

У трећем дијелу обрађени су ослобођење Србије и завршне операције.

Књига још садржи уводне напомене, општи закључак, списак изворе и литературе и регистар. Илустрована је са 49 фотографија и 12 легенди — списа.

У овој студији Опачић је документовано и зналачки потврдио да исход солунске офанзиве и резултати постигнути у офанзиви дају за право онима који су се залагали за одржавање Солунског фронта и предузимање офанзиве са њега у правцу сјевера. Исход солунске офанзиве имао је огромног одраза на унутрашњи слом Аустро-Угарске и на брзи завршетак првог свјетског рата. Аутор анализира и све факторе који су довели до великог успјеха у солунској офанзиви и улоге коју је у њој имала српска војска. „Додељивање главне улоге српској војсци у извођењу офанзиве представљало је битни услов за њен успех.“

Студија доктора Опачића не само што је попунила празнину у нашој историографији о мјесту и улози српске војске на Солунском фронту него је на посредан начин допунила и одговор на питања стварања југословенске државе и њеног карактера.

Новица Ракочевић

РИСТО КОВИЈАНИЋ, *КОТОРСКИ МЕДАЉОНИ*

— Друго допуњено издање —

(„Књижевне новине“ и Удружење „Велько Влаховић“, Београд 1980)

Ова књига о Котору спада у ријетке, својеврне књиге о једном граду. Прво издање изашло је 1976, а друго је услиједило доста брзо, допуњено само уводним тек-

стом *Котору граду — тешком рањенику*, који је аутор написао за *Зборник 2 Которске секције историчара*, одмах последије земљотреса. У том пригодном уводу писао